

THE WHALE

Andenes

På den nordligste utpost, i det åpne hav, med bratte fjell mot vest og fjordlandskapet i øst, ligger Andenesfjellene.

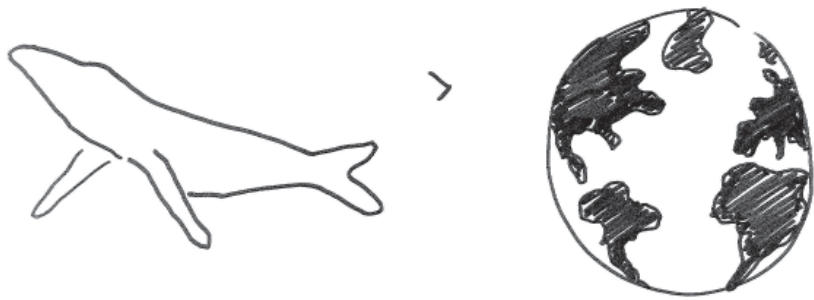
Horisonten er linjen som opprettholder rommet, og linjen som solen ikke krysser – mørke vinternetter med nordlys og midnattssol fra mai til juli er særegne lysfenomener som du reiser nettopp hit for å oppleve.

Havet er synlig overalt – en grenseløs flate som stadig endrer karakter fra voldsom storm til et skue for stille refleksjon. Under havet vet vi at et helt annet og enda mer monumentalt landskap brer seg ut. Et landskap formet av skift i jordskorpen med fjellkjeder, bratte kløfter og dyphavsdaler. Noen mil utenfor Andenes ligger den store dyphavsdalen, - Bleiksdjupa, som et sted på veien for hvalenes årlige migrasjon. Nettopp derfor er Andenes et av få steder i verden der

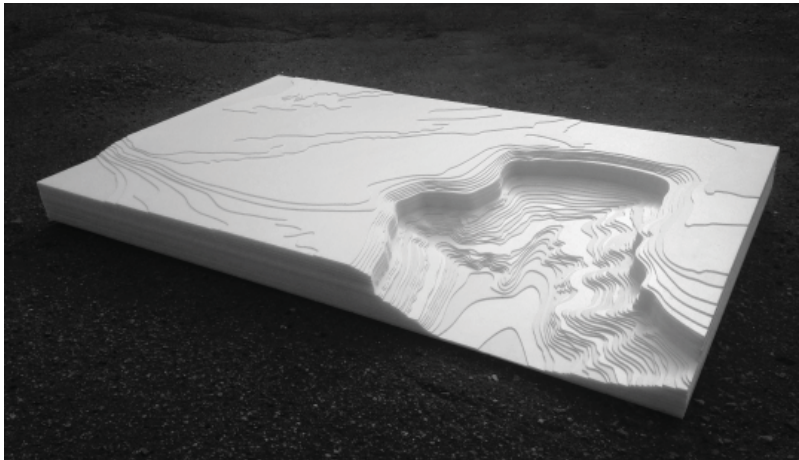
mennesker har muligheten til å møte hvaler. Disse mektige dyrene som mennesker i årtusener har sett på med undring, ærefrykt og fascinasjon.

Selve stedet har, sammen med Ravnholmen, blitt drevet som et steinbrudd for bygging av den første delen av havna rundt forrige århundreskifte, og det er grunnen til at topografien her er flatere og mindre dramatisk enn det omkringliggende landskapet. Dermed skapes en naturlig plattform for det nye bygget nettopp her.

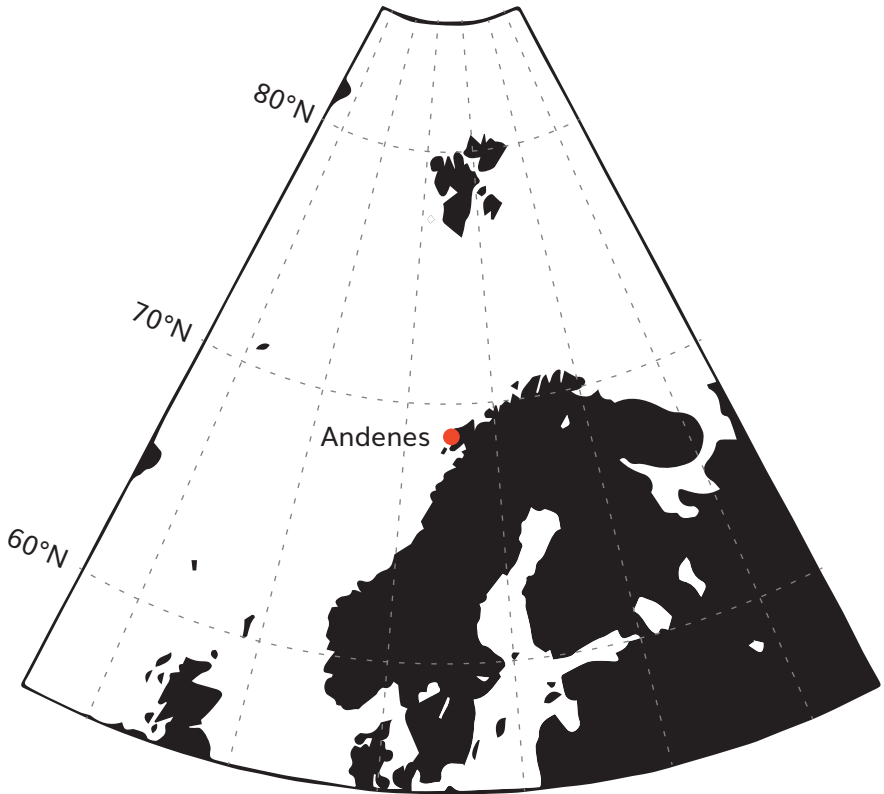
Landskapet rundt The Whale er en viktig del av den totalopplevelsen knyttet til besøket. Dette landskapet, med de lokale bergartene og havet er rammen for det som foregår inne. Utenfor er det både spor og landemerker, koblinger mellom fjern og nært, opplevelser av det tidsmessige aspektet i naturen, dens omskiftelighet, tidevannets evige gang, midnattssolen og nordlyset. Alle elementer som skaper Andenes sin unike identitet.

Hvalen og havet

Bleiksdjupa

The Whale

På kanten av kontinentet ligger The Whale, der den kontinentale platen forsvinner ned i havet og blir til den dramatiske havbunnen. Bare havets overflate skiller disse to verdener. Havet og horisonten kontrasterer vertikaliteten til det flotte støpejernsfyrtårnet.

Jordens tynne skorpe løfter seg opp i en myk ås, og skaper krumningen av treenigheten i landskapssammensetningen.

The Whale er utformet som et mykt skall, hvis overflate er dekket med steiner likesom de fra holmen, slik at man får en viskos forbindelse mellom holmen og bygningen – som om en kjempe med sin sylskarpe tollekniv hadde løsnet den tynne huden på jordskorpen og skapt et hulrom under.

Kanten av skallet løfter seg forsiktig og avslører en annen verden.

Eksternt skaper skallet et nytt offentlig landskapselement, et spektakulært utsiktspunkt, et mål å beskue verden fra. Her kan turister og lokale, liggende eller sittende, nyte midnattssolen over havet om sommeren, eller nordlysets spektakulære himmelspill under vintersesongen. Fra innsiden danner skallet en stor søylefri himmel som dekker hele bygningen.

Fundamentet er tilpasset tomten etter det gamle steinbruddet, gjemt mellom de resterende toppene, med innvendige og utvendige terrasser som følger de naturgitte kantene på holmen og ned til vannet.

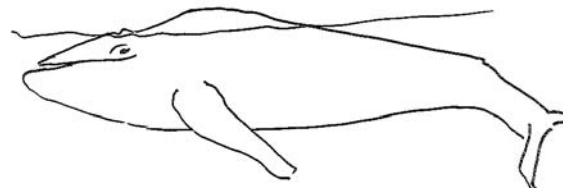
En organisk formet utstillingsvegg skaper flytende rom i forskjellige

størrelser og proporsjoner, som sammen med det kuppelformede taket utvisker skarpe overganger mellom horisontalt og vertikalt. Utstillingsveggen skaper uendelige muligheter for sansegripende opplevelser som arbeider med projeksjoner, lys, lyd, duft og skala.

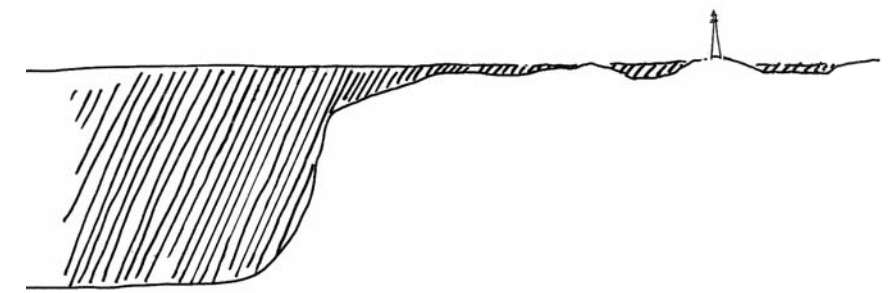
Som et filter mellom byen og det åpne hav og fjellene, åpner bygningen seg, så den besøkende opplever landskapet, havets endeløse overflate og værforandringene i et samspill mellom gresset og blomster, steinenes fargespill og tang i vannkanten, mot det – uendelige og store, verdenshavet og fjellene.

The Whale og fyrtårnet

10 % av hvalen synlig

Bleiksdjupa

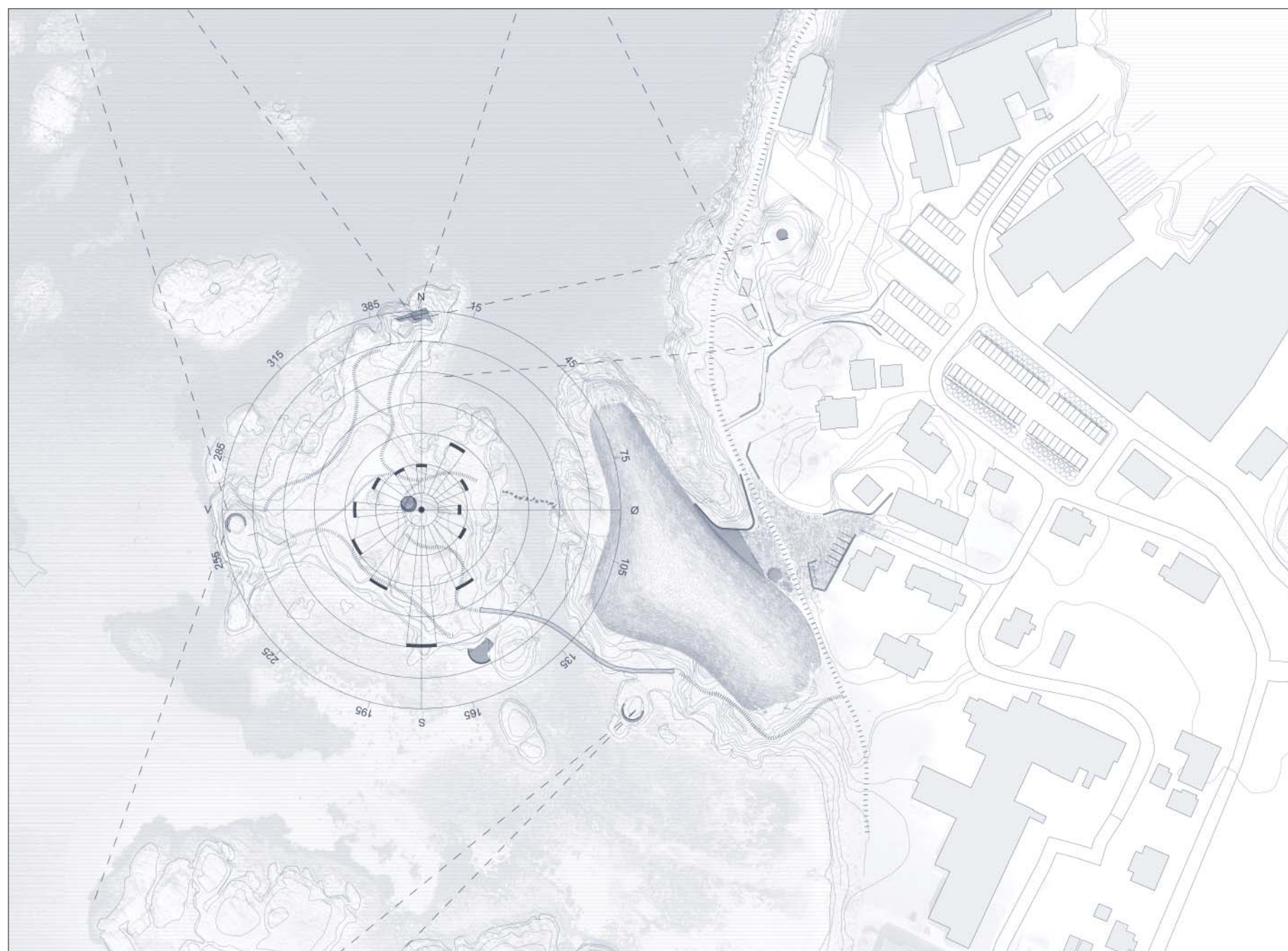

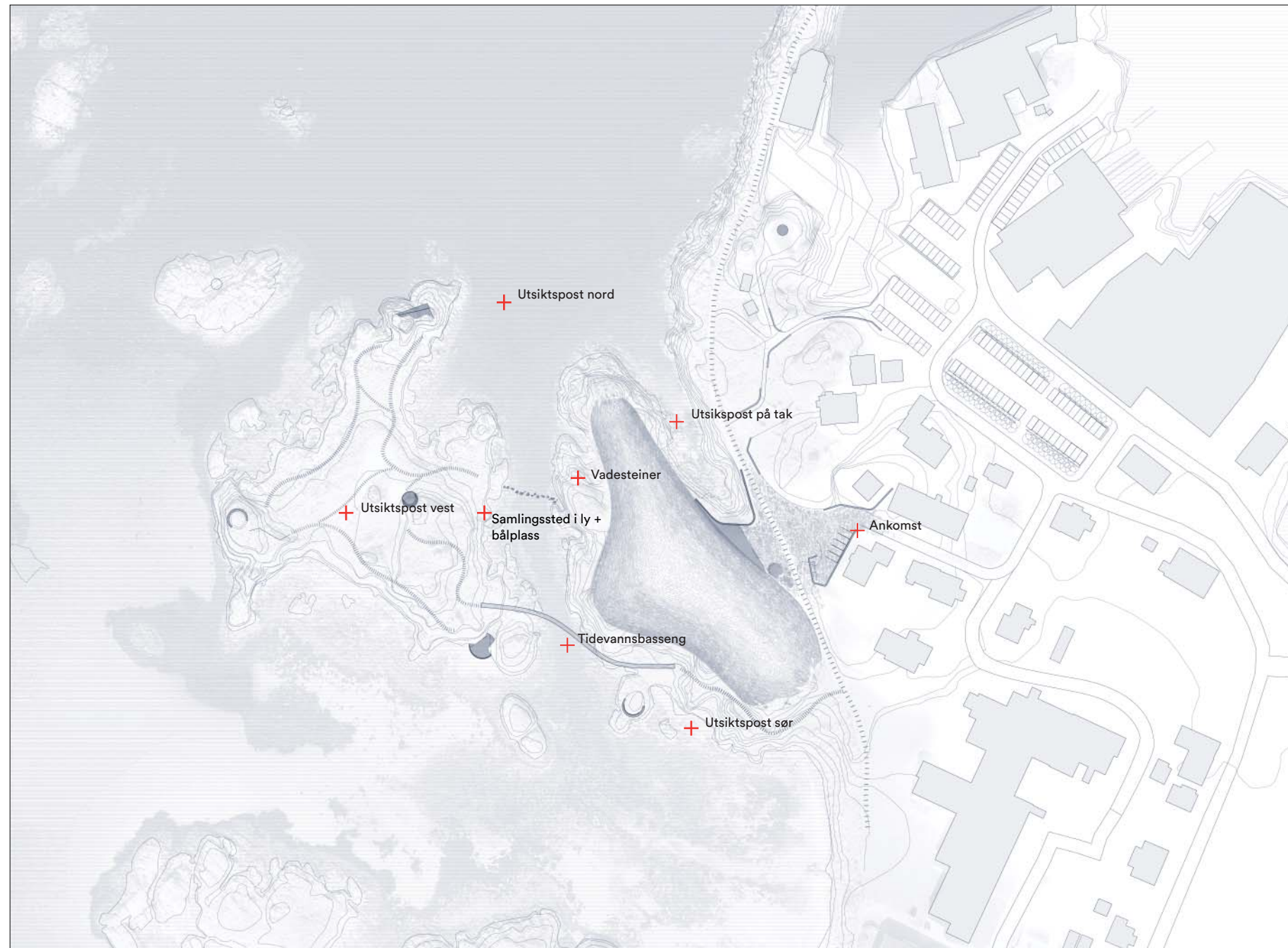
Tidevannslinje og topografi 1:2000

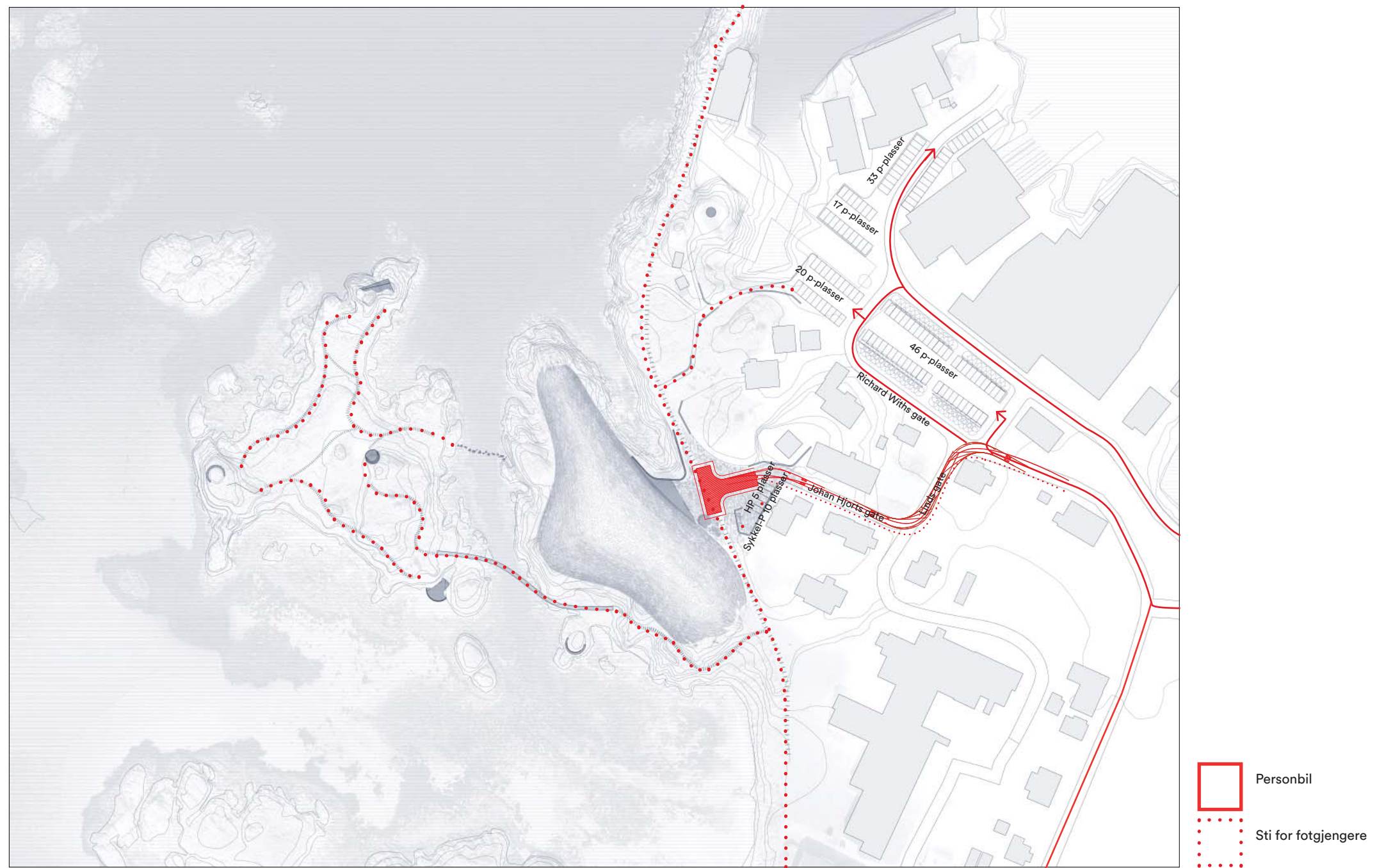
Posisjoner i landskapet 1:2000

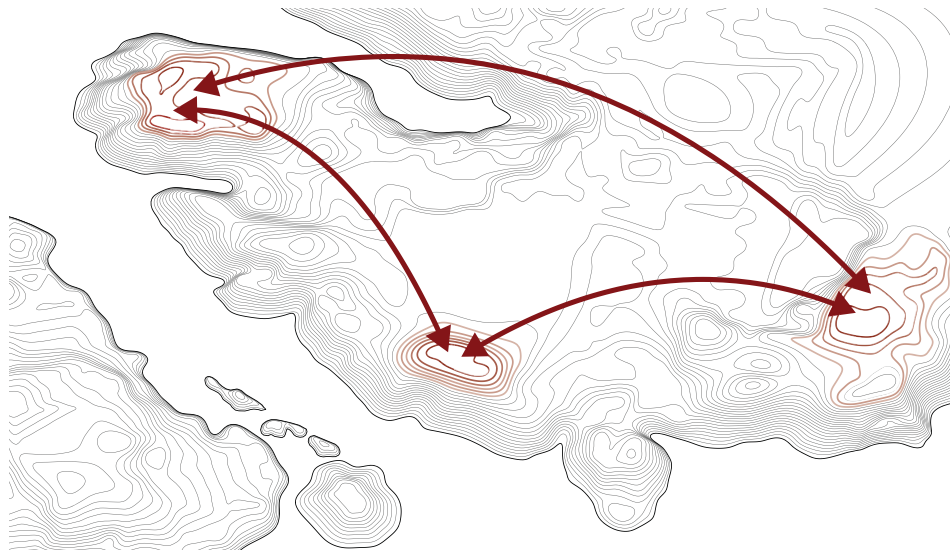
Steder og forbindelser 1:2000

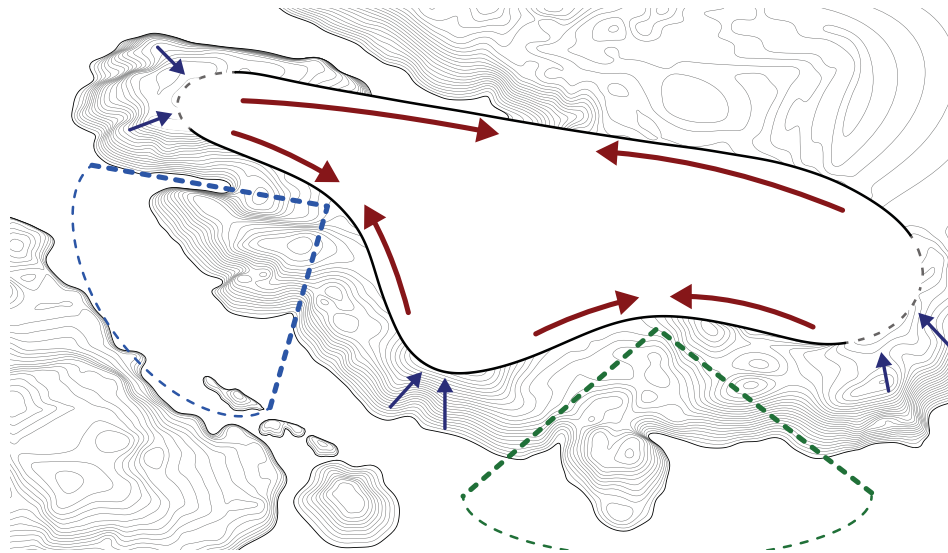

Infrastruktur og stier 1:2000

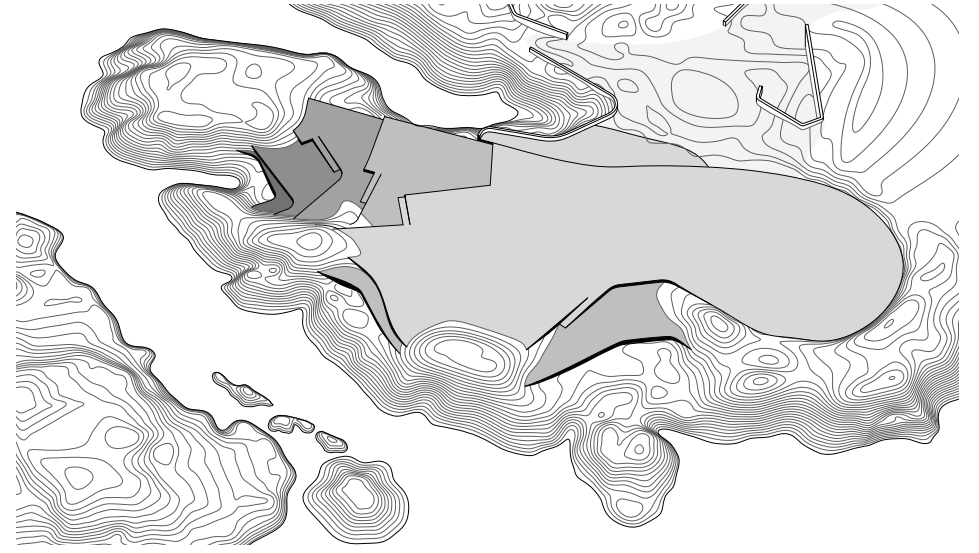

Formen og strukturen på taket defineres av topografien med tomtens tre høyeste punkter som utgangspunkt.

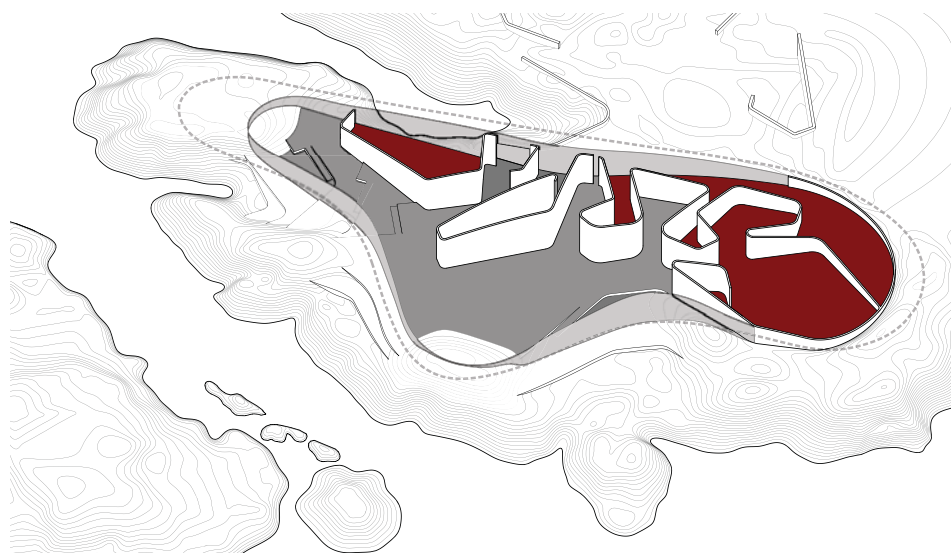

Takets buekonstruksjon gir mulighet for et søylefritt skall som naturlig åpner seg mot fjell og hav.

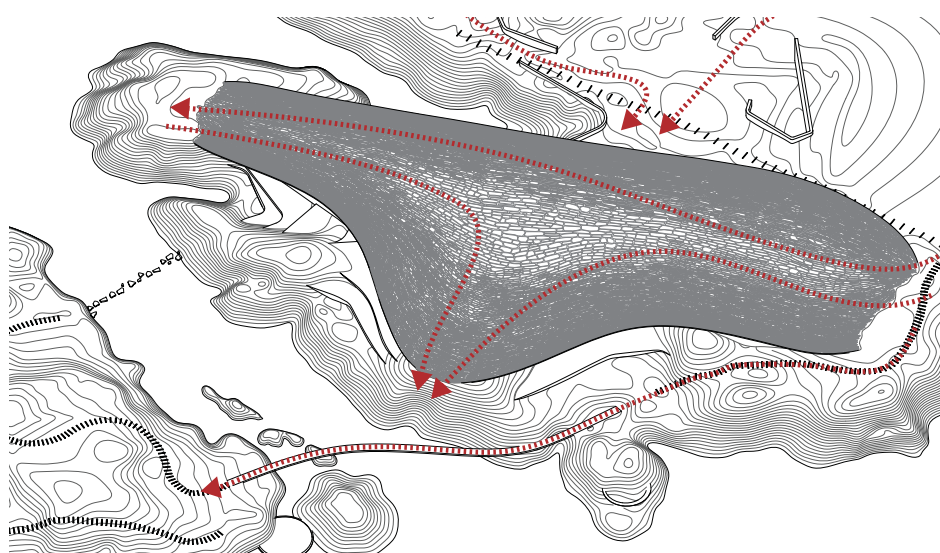

Bygningens gulv underordner seg topografien og danner flater mellom høydekurvene.

En buet vegg deler huset i to områder, med publikumsinnslag på den ene siden og “bak kulissene” på den andre.

Taket er dekket med sten som skaper naturlig harmoni med det omkringliggende landskapet.

Ankomst

Parkering foreslås som en utvidelse av eksisterende parkeringsplass ved Richard Withs gate. Herfra leder stiforbindelsen i en lysbue mot sjøen, og knyttes til det gamle jernbanesporet som forbinder moloen mot nord, fyret og sandstranden mot sør.

Lave steingjerder følger stien på veien og beskytter kanten av den eksisterende ravinen. Bakken åpner seg innbydende til ankomststedet der en delvis tildekket in-situ støpt betongplate skaper en skjermet møteplass før inngangen. Fra inngangen får du en sniktitt i gjennom bygningen til den flotte utsikten over vannet, og direkte inn i butikken. Det varme lyset fra kaféen som ligger mot nord, innbyr til opphold.

Foaje

Innenfor åpner den romslige foajeen mot utsikten. Et tørkerom og garderobe ligger rett ved siden av inngangen. På motsatt side ligger butikken mot inngangsfasaden. Billettsalg ligger med tilgang til kaféen og utstillingen, slik at en enkelt person under lavsesong, kan betjene butikk, billettsalg og satellittkafé. Butikken er utformet så den lett kan stenges ved arrangementer utenfor åpningstid.

Foajeen står åpen i forbindelse med kaféen i nord og utstillingen i sør.

Utstillingen

Introduksjon utstilling

Utstillingene i The Whale skal inspirere og åpne for møtet mellom menneske og hval, kultur og natur. Gjennom sensoriske og innovative former for kommunikasjon formidles historier, myter og fakta om hvalene, med et spesielt fokus på forholdet til menneske og kultur, og hvordan vi alle bor på den samme planeten. Utstillingene inviteres inn i en arkitektur som med en lang, horisontal utsikt over skjærgården, fjellene og havet, skaper en direkte visuell dialog og en forståelse av stedets betydning for fortellingen. På denne måten er det ønskelig at utstillingene blir sett på som en del av den omkringliggende naturen.

Arkitekturens åpne planløsning, der landskapet er en medskaper av høyden og skalaen i utstillingsrommene, bidrar til en organisk og åpen flyt gjennom utstillingen. Inspirert av hvalenes reise rundt hele jordkloden, der grenser ikke er definert av nasjonalitet eller tegnet av kultur, er bygningens flyt og utstilling en poetisk og grenseløs reise gjennom både hvalens og menneskets univers. Grensene mellom kunst, vitenskap og historie, mellom performance og workshop arealer oppløses og oppfordrer de besøkende til å utforske, sanse og delta i utstillingene.

Fra den sentrale utstillingshallen åpnes organiske “utstillingslommer” som gjennom variasjoner i romstørrelse og høyde legger opp til en unik formidling og historiefortelling i hvert utstillingsområde. Et konsept som passer for utstillingene er byggets tematikk, der besøkende blir inspirert til å trekke paralleller på tvers av geografi, rom, historie og nåtid.

Utstillingsopplevelsen blir å betrakte som en forlengelse av arkitekturen og landskapet rundt der utsikt, akustikk, tak og gulv er aktivt involvert som formidlere og medfortellere om hvalenes fantastiske univers.

Utstillingshallen /The Whale Road

Den sentralt beliggende utstillingshallen er bygningens torg, et performativt rom der utstilling og formidling presenteres gjennom store installasjoner, lys og lyd. Her løftes taket som hvalens halefinne, som vi besøkende er neden under. Vi er under havoverflaten, nede i dypet.

Ett eller flere hvalskjeletter svever under takhimlingen, lys og laser viser retning og animerer rommet for en reise hvor hvalene blir levende. Alle rommets overflater aktiveres og besøkende føler storhet og rom. Utenfor vinduene åpnes landskapet og horisonten som en del av hvalenes rute og hjem.

Utstillingen holder gulvet fritt for større fysiske gjenstander, slik at rommet enkelt kan brukes til midlertidige arrangementer, utstillinger og møter.

Utstillingslokale 1 - 3 / The Search of Whales

Fra den sentrale utstillingshallen åpnes en rekke utstillingslommer, med mindre og mer intime utstillingsrom, der besøkende blir invitert til å utforske utstillingens tema.

Formidlingsformen i de enkelte utstillingslommene er tilpasset innholdet, her er det muligheter til å lage et raritetskabinett, et rom fylt med objekter, en arkivutstilling, intime lydopplevelser og historiefortelling mellom kunst og vitenskap.

Utstillingslommene har begrenset dagslys, og derfor er kunstig lys den primære lyskilden. Dette gir mulighet for å jobbe med nye medier i dialog med den objektbaserte og autentiske utstillingen der lysfølsomme gjenstander kan stilles ut.

Utstillingslommene gir rom for fordypelse, refleksjon og det intime møtet.

Reklingstett av tre

Gjesteboleg

Ekspanderende
jernbanetrasse

Peis

Uteservering/
utsiktsplattform

Kafe
300 m²

Kjøkken
50 m²

Kontor
15 m²

Lager
(tørrevarer)
10 m²

Fryserom
5 m²

Kjølerom
5 m²

Oppvask
14 m²

Rengjøring
16 m²

Toaletter
64 m²

Omklede-
ningsrom
10 m²

Omklede-
ningsrom
10 m²

Varemt-
televering
10 m²

Avfallsrom
10 m²

Lager
(møbler)
25 m²

Butikk
70 m²

Butikk
30 m²

Entré/foajé
220 m²

Entré
2 m²

Spisestue
28 m²

Toaletter
10 m²

Konferans-
rom
22 m²

Skrive-
rom
10 m²

Kontor
65 m²

Kontor
16 m²

Lager
(butikk)
22 m²

Garderobe
60 m²

Tørkerom
32 m²

Utstillingssal 1
95 m²

Verksted
55 m²

Innlevering
20 m²

Materiallager
29 m²

Utstillingssal 2
115 m²

Utstillingssal 3
160 m²

Utstillingssal 4
190 m²

Utstillingssal 5
400 m²

Utstillingssal 6
45 m²

Teknikkrom
190 m²

Utstillingssal
780 m²

0,0

Utstillingssal 4
190 m²

0,6

Utstillingssal 6
45 m²

Utstillingssal 5
400 m²

Utstillingssal 3
160 m²

Utstillingssal 2
115 m²

Utstillingssal 1
95 m²

Vadesteiner

Ventareal
80 m²

-0,4

-1,2

Ankomst

Metoplass

Stedformasjoner/
bakeplatt

Sykkelparkering

Parkering
for funksjonshemmede

Bro

Plan 1:400

Utstillingslokale 4 / The Call of the Whale

"Hvalens rop", en lyd og en sang som krever plass, en lyd som ikke må isoleres, men må få lov til å reise gjennom rommet. Utstillingsområdet som formidler "Hvalens rop" fremstår som sitt eget terreng i den sentrale utstillingshallen, bare avgrenset av berget og havbunnen. Plassen er dermed en del av utstillingshallen og danner sammen med denne en stor sanseopplevelse, hvor fokuset er på det autentiske. Kanskje kommer lydene vi hører fra havets bunn. Vi hører hva vi ikke kan se.

I tillegg til å tjene som en formidlende plattform, er dette også et sted å samles, sette seg ned og fortelle en historie fra det vi nettopp opplevde i utstillingen, eller bare et sted å glede oss mens vi beundrer landskapet som ligger foran oss.

Utstillingslokale 5 / The Encounter

Som besøkende, når vi beveger oss gjennom utstillingen, møter vi en utstillingslomme større enn de andre. Utstillingsrommet, med det store hvelvede taket, er et lerret for projeksjon og medieopplevelser, et lerret som er helt fylt av hvalene som beveger seg gjennom rommet.

I samspill med digitale praktiske installasjoner kan besøkende samle informasjon om de forskjellige artene og komme veldig nær historien om hva som gjør disse skapningene til noen av verdens mest fantastiske pattedyr.

Kafé

Kaféen er utformet som et terrassert landskap, slik at hver terrasse oppleves som et rom i rommet, alt med uhindret utsikt og i nær kontakt til vannet. Det er direkte tilgang fra kaféen til en vindskjermet nord-vestvendt terrasse som føres helt ned til vannflaten. På lavere nivå i kaféen, finnes en rund gasspeis med sitteplasser rundt, slik at du også i de kalde månedene kan nyte utsikten over den vakre kulden, blå og grønn, over det varme lyset fra peisen.

Kaféen er designet med faste benker med polstrede rygger, myke stoler, lavtsittende belysning og et varmt lavt lysnivå, slik at det alltid er kontakt med rommet utenfor og det ikke er refleksjoner i glasset eller mørke ubehagelige glassflater, selv i mørketiden.

Kjøkken med lagrings- og kjølefunksjoner samt ventilert avfallsrom ligger østvendt, med direkte tilgang for varer via rampe fra ankomstpunktet.

Bak scenen

Bak utstillingsveggen er “bak scene” funksjonene plassert. Verkstedet er lokalisert med utpakningsrom og lagring med direkte tilgang for transport utenfra. Administrasjon, lunsjrom, toaletter og møterom er plassert med egen inngang. Gjestgiveriene ligger nær "The Whale", men i egen bygning for å sikre en mer privat atmosfære.

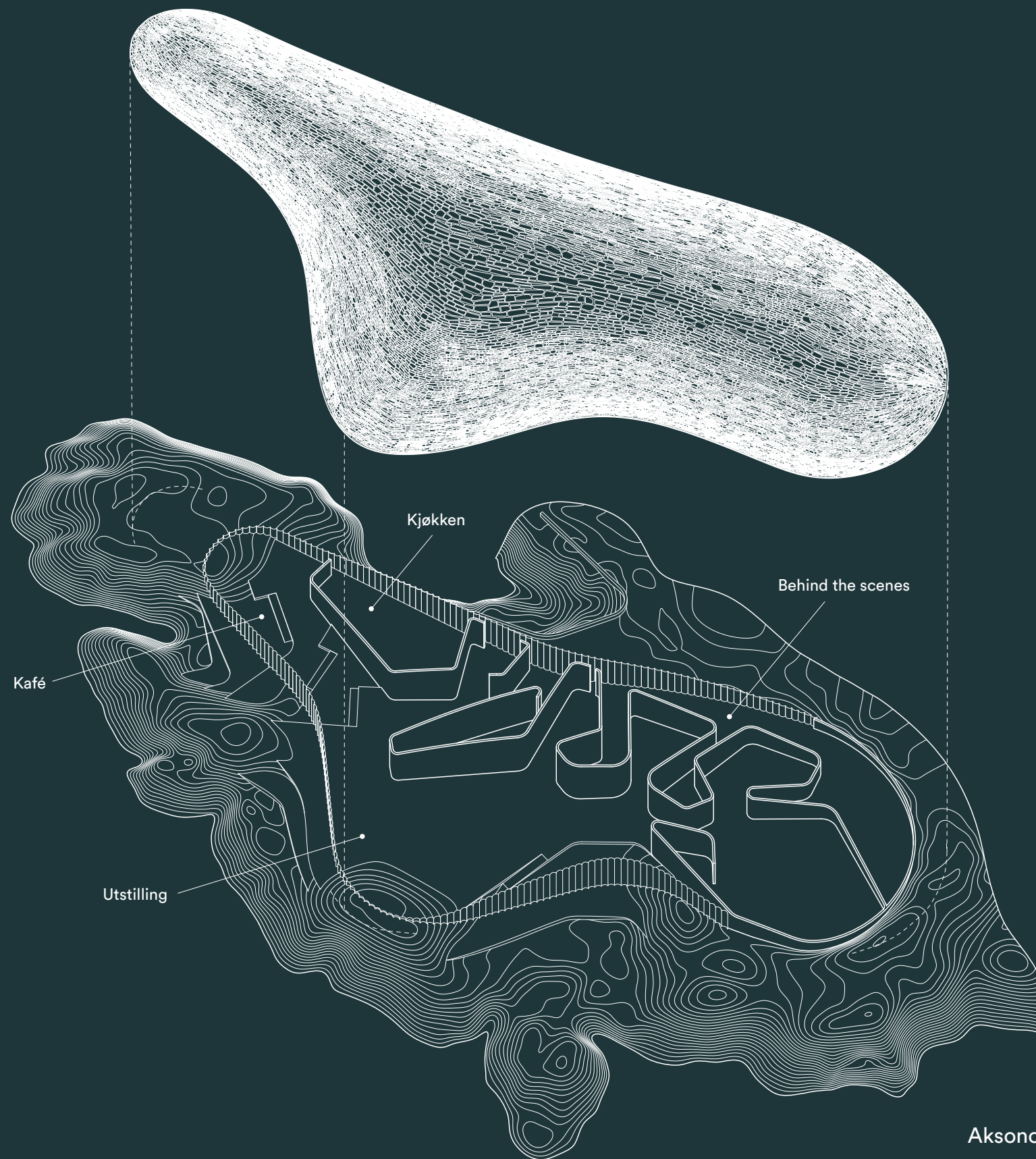
Utstillingsveggen

Utformet som en dobbel vegg slik at det er god plass til å frakte all installasjoner ventilasjon og strøm. På denne måten er bygningen framtidssikker da man enkelt kan reparere og erstatte installasjoner ved framtidig utvikling.

Aksonometri

Landskapet – Transformasjon

Landskapsarkitekturen består av et nøye organisert nettverk av stier, plattformer, utsiktspunkter og rasteplasser i en diskret iscenesettelse som fremhever stedets spesielle egenskaper. Målet med utformingen har vært å forsterke opplevelsen av det unike landskapsrommet.

Lette horisontale betongflater glir imellom klippestenenes rå formasjoner og etablerer en serie utsiktspunkt og plattformer for opphold. Utvalgte steder med spesielle stillinger rundt The Whale og på Ravnholmen inviterer besøkende til opplevelser de kan utforske på egen hånd. Et tidevannsbasseng ved foten av Ravnholmen, og utsiktspunkter i kanten: nord, sør og vest, et samlingssted i ly med et bål, en plattform på toppen og et vadested med “step-stones”. Et lettilgjengelig forløp av stier forbinder stedene. Brua til Ravnholmen foreslås opprettet som en lett stålkonstruksjon, som naturlig og enkelt fører til den sørlige delen av Ravnholmen, nær tidevannsbassenget og med forbindelse til stienes videre vei.

Parkering for 35 biler foreslås som en utvidelse av eksisterende parkeringsplass ved Richard Withs gate. Herfra ledes stiforbindelsene mot sjøen, og kobles til det gamle jernbanesporet som knytter bølgebryteren mot nord, fyret, hvalfangstsenteret og sandstranden. Lave steingjerder følger stien, beskytter kanten av den eksisterende ravinen og omkranser bilparkeringen for funksjonshemmede og sykler nær inngangen til hvalfangstsenteret. Varelevering og hovedadkomst for biler for funksjonshemmede er fra Johan Hjorts gate.

Snuplassen for lastebiler har gressforsterkning eller er belagt med veigrus, slik at plassen foran huset fremstår med en sammenhengende overflate som ligner på tilgrensende områder. Innfestingen under parkeringsplassen er foreslått i vegggrus og et belegg med universell tilgjengelighet av hhv. grus- og granittsviller fører til et felt av in-situ støpt betong som binder seg inn og ut sammen. Et sted i form av en lett hevet betongplate som er plassert mellom rå bergformasjoner, tangerer inngangen og introduserer iscenesettelsen av landskapet. Lokalet kan tjene som utgangspunkt for fotturer, klatring / lek - og som en sittebenk foran inngangen til The Whale.

Utendørsbelysningen er foreslått som lave lamper som svakt belyser

sidene av steingjerdet og fungerer for orientering og veifinning.

Konstruksjoner og Materialer

Som en tommelfingerregel, i en livssyklusanalyse, fordeler en bygnings totale Co2 utslipp seg som følger; 1/3 ved oppføring av bygningskonstruksjon, 1/3 fra energiforbruket til oppvarming, ventilasjon og airconditioning i løpet av livssyklus og 1/3 av vedlikeholdet. Bygningens plassering 300 km nord for polarsirkelen – i et salt og fuktig kystklima med mye nedbør, er ekstremt krevende for materialer og strukturer. Vi ønsker å skape et robust bygg i naturlige materialer som varer lenge, patineres vakkert og krever et minimum av vedlikehold.

Designfilosofien til bygningens foreslåtte hvelvede tak er basert på et enkelt buet betongskall som beskriver takets form. Ved å bruke sin parabolske form, overfører strukturen effektivt kreftene gjennom kompresjon til de tre støttepunktene i bygningens hjørner. Dette gir en unik mulighet for et stort indre søylefritt rom, som skaper en letthet og luftighet i rommet. Som et resultat av denne krumningen, kan man oppnå relativt lange spenn samtidig som man minimerer materialbruk, noe som resulterer i en økonomisk og bærekraftig design. Samtidig gir bygningens form et minimalt overflateareal, sammenlignet med gulvareal og volum, noe som er gunstig både for material- og energiforbruk. På samme tid er formen aerodynamisk, noe som gjør at det ikke vil oppstå negative turbulenseffekter eller snøfonner fra fokksnø rundt bygningen.

Vi foreslår at sement blir levert fra Breivik der verdens første Co2-nøytrale sementfabrikk nå bygges, og at alle andre materialer, sand og stein vil bli levert regionalt.

Vi har oppnådd et særdeles godt brutto/netto forhold, netto 3367 m2 brutto på 3771 m2 og har derfor foreslått at kaféarealet blir et større enn programmert, dette for å sikre god flerbruk av kafeteriaen, som et venteareal i høysesongen og med muligheten til å søke kunnskap i et bibliotek. I lavsesongen kan biblioteket og åpen læring eventuelt brukes til undervisningsformål.

Samtidig er det tekniske området i programmet veldig optimistisk sammenlignet med kjente erfaringstall – derfor vi har foreslått et større teknisk område. Disse områdene kan naturligvis reduseres til det anførte i programmet som vil gjøre bygningen mindre.

Den utvendige belegningen, av grovt bearbeidet/upolert naturstein, skifer eller granitt, har en veldig lang levetid. Natursteinene er tilpasset landskapet, kommer fra lokale steinbrudd og har et minimalt CO2-avtrykk. Innvendig er taket polert med akustisk gips for å sikre et behagelig akustisk klima, samtidig som det sikrer at hele det hvelvede taket

kan brukes som en ubrutt projeksjonsskjerm.

Gulvet i bygningen utføres som et slipt betonggulv med innebygde gulvbrønner for fleksibel bruk av strøm. Noen steder vises den eksisterende klippen, med en kuldebro som er avskåret vertikalt ved enden av klimaskjermen. Gulvet er ekstremt solid, vil patineres vakkert og er enkelt å vedlikeholde med naturlig voks.

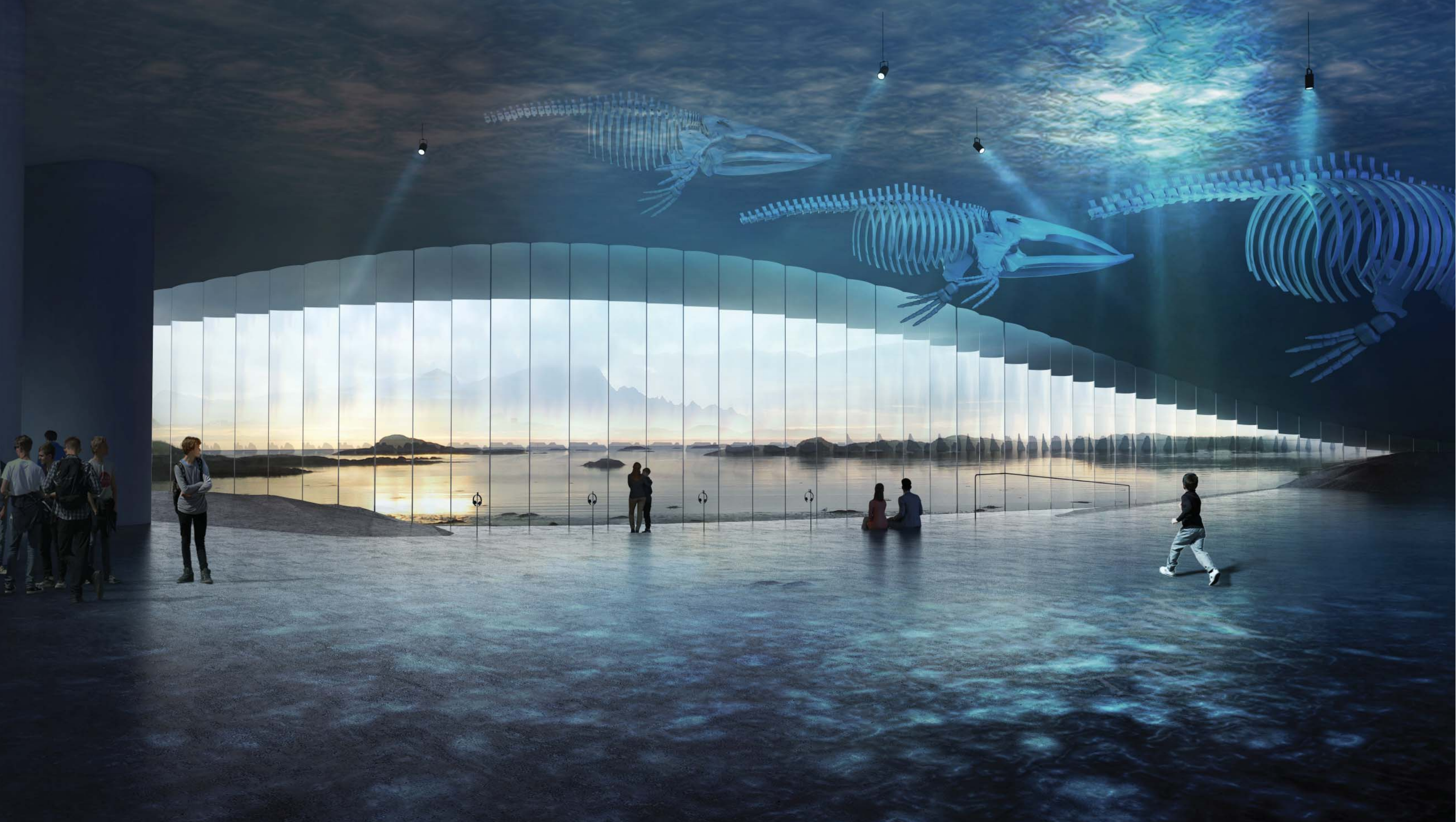
Utstillingsveggen er laget av kryssfiner dekket med trefiberplate som er sparklet og malt. For å sikre styrken på veggen slik at det er enkelt å gjøre oppheng og reparasjoner etter demontering. Veggene er laget som en dobbel vegg med hulrom for ventilasjon og elektriske føringer.

Ytterveggen er dekket med oljede eikelister på utsiden, med akustisk demping bak. Eikelistene reflekterer lyset varmt, og gir en vakker klassisk materialitet til rommene som ikke brukes til utstillingsformål.

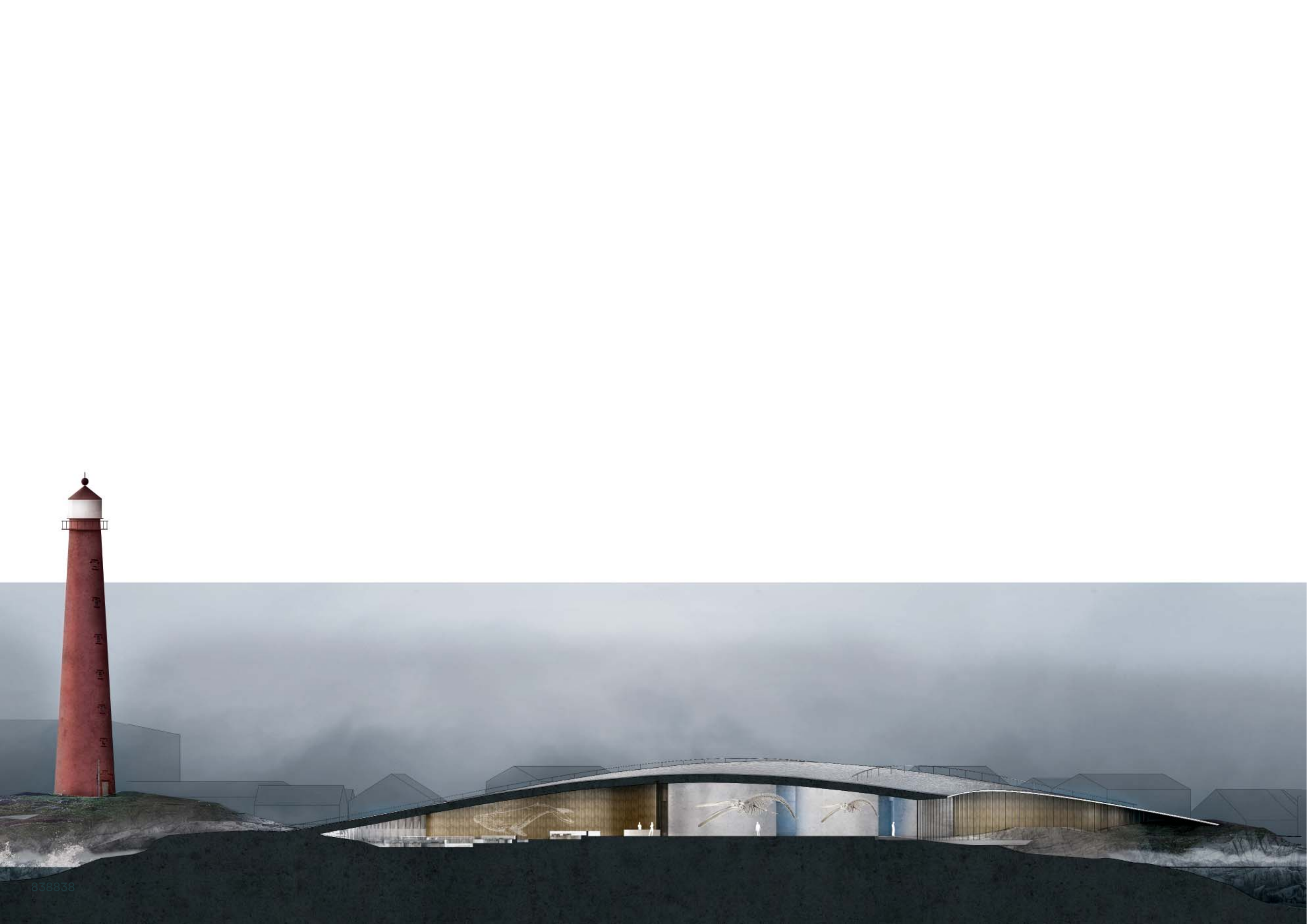
Fasaden er laget som trelags energivinduer i aluminiums rammer. Det ytre glasset på fasaden varierer slik at det beveger seg fra svakt buet til flatt. Slik at det noen steder oppstår en stofflighet i fasaden, som å se igjennom en vannoverflate. Den nøyaktige prosessen utformes i en påfølgende bearbeiding.

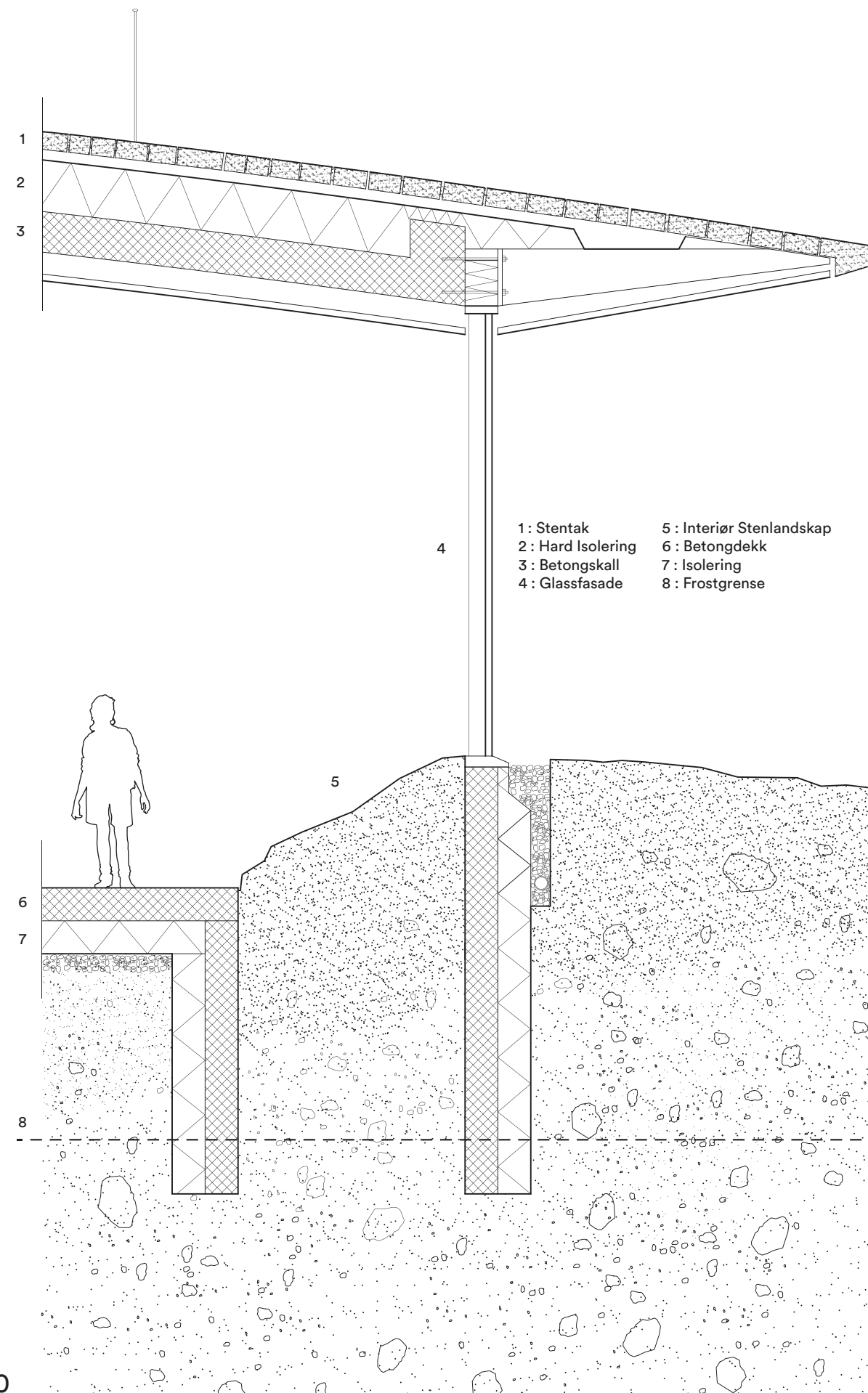

Snitt detalje 1:50

Arealer		Antall	Netto m2	Brutto m2
Publikumsområde				
0.01	Entré/foajé	1	220	
0.02	Billettsalg og informasjon	1	35	
0.03	Butikk	1	100	
0.04	Kafé	1	300	
0.07	Garderobe	1	60	
0.08	Tørkerom	1	32	
0.09	Toaletter	12	64	
0.10	Toalett for funksjonshemmede	2		(inkludert i 0.09)
0.11	Utstillingssal	1	780	
0.12	Utstillingssal	1	95	
0.13	Utstillingssal	1	115	
0.14	Utstillingssal	1	190	
0.15	Utstillingssal	1	160	
0.16	Utstillingssal	1	400	
	Utstillingssal	1	45	
"Behind the scene"				
0.18	Kontor - Billettsalg og informasjon	1	16	
0.19	Lager (butikk)	1	22	
0.20	Lager (møbler)	1	25	
0.21	Rengjøringsrom	1	16	
0.22	Kjøkken	1	50	
0.23	Lager (tallerkner og glass)		15	
0.24	Fryserom	1	5	
0.25	Kjølerom	1	5	
0.26	Lager (tørrvarer)	1	10	
0.27	Oppvask	1	14	
0.28	Kontor	1	15	
0.29	Omkledningsrom/toalett	2	20	
0.30	Vareinnlevering	1	10	
0.31	Avfallsrom	1	10	
0.32	Utstillingslager		55	
0.33	Kontor	1	63	Kan inndeles i 3 rom (inkludert i 0.33)
0.34	Kontor			
0.35	Konferanserom	1	22	
0.36	Skriverrom	1	10	
0.37	Spiserom	1	28	
0.38	Entré	1	6	
0.39	Toaletter	3	10	
0.40	Teknikkrom	1	190	
0.41	Serverrom			(inkludert i 0.40)
0.42	Verksted	1	55	
0.43	Innlevering	1	20	
0.44	Materiallager	1	29	
0.45	Stue	2	40	
0.46	Kjøkken	2		(inkludert i 0.45)
0.47	Toalett/bad	2	10	
I alt			3367	3771 m2

